

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

ESF projektas „Išimokyklinio ugdymo turinio kaita“

Vaikų, dalyvaujančių išimokyklinio ugdymo programoje, pasiekimų stebėsenos
priemonė

PASIEKIMŲ ŽINGSNELIAI

Priemonę sudaro:

- Priemonės „Pasiekimų žingsneliai“ naudojimo vadovas.
- Priemonės „Pasiekimų žingsneliai“ lapai vaiko ūgčiai (žingsneliams) fiksuoti:
 - „Pasiekimų žingsneliai: 1–3“ ([A3 formatas](#), [A4 formatas](#));
 - „Pasiekimų žingsneliai: 4–5“ ([A3 formatas](#), [A4 formatas](#));
 - „Pasiekimų žingsneliai: 5–6“ ([A3 formatas](#), [A4 formatas](#)).

PRIEMONĖS „PASIEKIMŲ ŽINGSNELIAI“ NAUDOJIMO VADOVAS

Priemonė „Pasiiekimų žingsneliai“ skirta mokytojams, kurie vykdo ikimokyklinio ugdymo programą (ikimokyklinio, meninio, fizinio ugdymo mokytojams; lietuvių kalbos mokytojams mokyklose, kuriose ikimokyklinio ugdymo programa yra vykdoma ne lietuvių kalba ir kt. (toliau – mokytojai)), mokytojų padėjėjams, švietimo pagalbos specialistams (specialiesiems pedagogams, socialiniams pedagogams, logopedams, psichologams ar kt.), vadovams ir visiems, kurie dalyvauja ugdant ikimokyklinio amžiaus vaikus.

Priemonės „Pasiiekimų žingsneliai“ paskirtis:

- stebėti ir fiksuoti vaikų pasiekimus bei pažangą, juos reflektuoti, tikslingai planuoti ir vykdyti tolesnį kiekvieno vaiko ir vaikų grupės ugdymą(si);
- įtraukti vaikus į savo mokymosi stebėseną ir ugdymo planavimą;
- padėti tėvams (globėjams) suprasti, ką ir kaip vaikai ugdosi, užtikrinant ugdymosi šeimoje ir mokykloje dermę;
- užtikrinti nuoseklų, tęstinį, paremiantį, integralų kiekvieno vaiko ir vaikų grupės ugdymosi pažangos stebėjimo, ugdymo(si) planavimo ir reflektavimo procesą;
- padėti kokybiškai vykdyti mokyklos ikimokyklinio ugdymo programą, parengtą pagal „Ikimokyklinio ugdymo programos gaires“ (2023).

•

Priemonėje pateikti trys „Pasiiekimų žingsnelių“ lapai vaiko (vaikų) ūgčiai fiksuoti:

- „Pasiiekimų žingsneliai: 1–3“;
- „Pasiiekimų žingsneliai: 4–5“;
- „Pasiiekimų žingsneliai: 5–6“.

Mokytojų patogumui „Pasiiekimų žingsnelių“ lapai parengti atsižvelgiant į tai, kokio amžiaus vaikų ugdymo grupės mokyklose yra formuojamos dažniausiai. „Pasiiekimų žingsnelių“ lapus galima naudoti visos vaikų grupės arba individualiai konkretaus vaiko pasiekimams fiksuoti. Atsižvelgdami į kiekvieno vaiko ir vaikų grupės pasiekimus, mokytojai pasirenka jo (jų) pasiekimų žingsnius atitinkančius lapus.

Priemonės „Pasiiekimų žingsneliai“ lapai parengti pagal „Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų apraše“ (toliau – Aprašas) pateiktus žingsnius, kurie rodo vaiko pasiekimų augimą. „Pasiiekimų žingsnelių“ lapuose pasiekimai yra suformuluoti glausčiau, labiau apibendrintai ir iš vaiko perspektyvos (pavyzdžiui: *siekiu, numatau, įgyvendinu, sprendžiu, aptariu*), tačiau atitinka visus Apraše pateiktus atitinkamos srities ir žingsnio dėmenis, kaip matyti pateiktame pavyzdyje.

„PASIEKIMŲ ŽINGSNELIAI“

APRAŠAS

Mokėjimas mokyti, 5 žingsnis

Siekiu patenkinti savo smalsumą, siekdamas tikslo numatau ir įgyvendinu kelis žingsnius, lanksčiai sprendžiu išskylančias problemas, aptariu, ką nuveikiu ir ką veiksiu toliau.

Mokėjimas mokyti, 5 žingsnis

- Kai domina tema, ieško galimybių sužinoti daugiau ir patenkinti savo smalsumą.
- Numato kelis žingsnius tikslui pasiekti ir juos įgyvendina.
- Išlieka pozityviai nusiteikęs siekti numatyto tikslo nepaisant išskylančių sunkumų, lanksčiai prisitaiko prie situacijos arba keičia sprendimus.
- Aptaria atliktą veiklą čia ir dabar ar po tam tikro laiko. Pasako, parodo, kaip veikė, mokėsi, kaip įveikė iššūkius, planuoja, ką darys toliau.

Tuo siekiama šių tikslų:

- kad mokytojai viename lape matytų aštuoniolikos pasiekimų sričių visumą;
- kad pasiekimų formuluotės būtų suprantamesnės tėvams (globėjams);
- kad formuluotės būtų tinkamos vartoti bendraujant su vaikais;
- kad mokytojai turėtų galimybę į ugdymo(si) procesą pažvelgti iš vaiko perspektyvos, t. y. vaiko akimis.

Mokytojai priemone „Pasiekimų žingsneliai“ ir Aprašą naudoja kaip nedalomą visumą.

Priemonės „Pasiekimų žingsneliai“ lapai parengti A3 ir A4 formatu, spalvoti ir nespalvoti. Mokytojai patys pasirenka patogiausią lapo formatą ir vaikų pasiekimų fiksavimo būdą. Interaktyvios nuorodos lapams išsispausdinti:

- „Pasiekimų žingsneliai: 1–3“ ([A3 spalvotas](#), [A3 nespalvotas](#), [A4 spalvotas](#), [A4 nespalvotas](#));
- „Pasiekimų žingsneliai: 4–5“ ([A3 spalvotas](#), [A3 nespalvotas](#), [A4 spalvotas](#), [A4 nespalvotas](#));
- „Pasiekimų žingsneliai: 5–6“ ([A3 spalvotas](#), [A3 nespalvotas](#), [A4 spalvotas](#), [A4 nespalvotas](#)).

Kaip išdėstyti vaikų pasiekimai „Pasiekimų žingsnelių“ lape

	8. MATEMATINIS MĄSTYMAS	9. SKAITMENINIS SUMANUMAS	15. TYRINĖJIMAS	18. MOKĖJIMAS MOKYTIS	16. PROBLEMŲ Sprendimas
7.3. Džiaugiuosi gyvenimu, augalais ir gamtos reikšmes savo aplinkoje, pradėdama juos pavadinėti. Stengiuosi būti atvargis ir rūpestingas su aplinkos daiktais, augalais ir gyvūnais. Reaguojau nuotraukose užfiksuotus įvykius, kuriuose patis dalyvauju.	8.3. Įsitraukiu skaičiavimą, atpažįstu įvairias skaičių 1, 2, 3 išraiškas. Mėgstu komponentų, grupuoti, išskirti įvairių dydžių formų, spalvų daiktus, taikau tiesioginį palyginimo būdą. Vis geriau sekasi nukopijuoti dviejų paskaitojančių elementų sekas.	9.3. Įjungiu išmintuosius žaislus bei ekranus, išbandau jų veikimą, laikais man suprantamų naujojo ir saugumo taisyklių. Gėbu kurti veiklos žingsnių sekas ir atlikti kitų skaitmenis komandas.	15.3. Smalsčiau, atkreiuosi, kas ir kaip veikia, vyksta, įsitraukiu įvairias tyrinėjimo veiklas, savo atradimus dalinuosi su kitais.	18.3. Įsitraukiu į veiklą, pasirenku priemones, stebiu, klausinėju, džiaugiuosi savo veiklos rezultatais.	16.3. Parodau, su kokiomis susidūriau, ir bandau nepavykus, tobulinu išbandydamas naują priemonę pagal
7.2. Orientuojuosi artimiausioje aplinkoje, stebiu ir atpažįstu jos objektus, juos pavadinu savo kalba, kai kuriuos naudoju pagal paskirtį.	8.2. Skiriu, kur yra vienas, du ir trys daiktai. Surandau toki pat objektą, surinku ju du tris objekto pagal įgimtą ar stambumą į vieną eilę. Suprantu kelių knypų nuoseklius būdus ir ženklius.	9.2. Spaudau, liečiu, purtau grupėje esančius išmintuosius žaislus siekdamas efekto. Gėbu atlikti dviejų veiksmų sekas.	15.2. Parodau, ką noriu tyrinėti, išbandau vis naujus tyrinėjimo būdus, objektus ir medžiagas.	18.2. Ieškau įspūdių, aktyviai domiuosi aplinka, siekiu įgyvendinti norą, džiaugiuosi veiklos procesu.	16.2. Suteikiu dėmesį, susidūriau su problema sprendžiu, siekdamas ir veiklos pasekmes ar priimdamas suaugusių pasiūlymą.
5.3. Pasakau savo vardą, kas esu (berniukas/mergaitė). Žinau pagrindines savo kūno dalis, siekiu savarankiškumo. Man patinka būti ir veikti tiek namie, tiek grupėje, atlikti mėgiamuosius pažįstama aplinkoje, kalba, sukūti, kai ligotui kitą kalbą.	5.2. Atpažįstu save veidrodyje ir nuotraukose, parodau, ko noriu, mėgjuosi tuo, ką galiu patis.	7.1. Reaguojau aplinkoje esančius žmones, gyvius ir neįvykusius daiktus, reiškinus.	8.1. Reaguojau į aplinkoje esančius objektus, jų formą, dydį, spalvą, pasikeičiančius garsumus, judesius.	15.1. Visais pojūčiais tyrinėju aplinką ir savo, emocijas parodau atradimų džiaugsmą.	18.1. Domiuosi aplinka, reaguojau aplinkoje vykstančioms, kartoju pasiektą rezultatą.
3.3. Atpažįstu ir man įprastas būdas išreikšti savo emocijas, mėgaujuosi jas pavadinti, domiuosi kitų emocijomis ir skirtingai jas reaguojau.	3.2. Savo emocijas išreikšti įvairiu intensyvumu, pastebiu ir reaguojau į kitų emocijas.	3.1. Savo emocijas parodau būdu ir kūno ženkais, „išskrečiu“ kitų emocijas.	4.1. Galiu trumpam sutelkti dėmesį savo globėjui, susitapatinti su juo, nusišmėkoms emocijomis ir nusiraminti.		16.1. Parodau, kai kažkas vyستا ne taip, kaip įprasta, ieškau pagalbos, kas susidūriau su klaidimi, išreikšiu emociją, kai (ne)buvo veiksmas.
4.3. Ką bebūjimas su savimi ir suaugusiojo pagalba	4.2. Aš pats man įprastais būdais ieškau nusiraminti, dėmesį, emocijas ir veiksmus valdau suaugusiojo pagalba				

„Pasiekimų žingsnelių“ lape centre pateikiamos vaiko galios, kurias mokykla, vykdydama ikimokyklinio ugdymo programą, siekia padėti išsiugdyti kiekvienam joje dalyvaujančiam vaikui:

- besirūpinantis savimi ir kitais; pasitikintis;
- jautrus socialinei ir kultūrinei įvairovei;
- lanksčiai mąstantis;
- sėkmingai besimokantis;
- komunikabilus;
- kūrybingas.

Pasiekimų sričių numeriai priemonės „Pasiekimų žingsneliai“ lapuose neatitinka jų numerių Apraše, tačiau pasiekimų sričių numeravimas lapuose pateiktas tokiu nuoseklumu kaip Apraše. Toliau pateikiama pasiekimų sričių numeravimo atitiktis priemonės „Pasiekimų žingsneliai“ lapuose ir Apraše:

1. Kasdienio gyvenimo įgūdžiai (Apraše – 10);
2. Fizinis aktyvumas (Apraše – 11);
3. Emocijų suvokimas ir raiška (Apraše – 12);
4. Savireguliacija ir savikontrolė (Apraše – 13);
5. Savivoka ir savigarba (Apraše – 14);
6. Santykiai su suaugusiaisiais ir bendraamžiais (Apraše – 15);
7. Aplinkos pažinimas (Apraše – 16);
8. Matematinis mąstymas (Apraše – 17);
9. Skaitmeninis sumanumas (Apraše – 18);
10. Kalbų supratimas (Apraše – 19);
11. Kalbinė raiška (Apraše – 20);
12. Estetinis suvokimas (Apraše – 21);
- 13.1. Dailė (Apraše – 22.4.1.);
- 13.2. Muzika (Apraše – 22.4.2.);
- 13.3. Šokis (Apraše – 22.4.3.);
- 13.4. Teatras (Apraše – 22.4.4.);
14. Kūrybiškumas (Apraše – 23);
15. Tyrinėjimas (Apraše – 24);
16. Problemų sprendimas (Apraše – 25);
17. Gebėjimas žaisti (Apraše – 26);
18. Mokėjimas mokytis (Apraše – 27).

Nuo lapo centro jo kraštų link yra pateikti glausčiau, labiau apibendrintai, iš vaiko perspektyvos suformuluoti vaiko pasiekimai. Po ugdymo(si) srities numerio ties konkrečiu pasiekimu einantis antras numeris rodo vaiko pasiekimų žingsnį.

Pavyzdžiui, 18.4: skaičius 18 rodo, kad pasiekimas yra iš Mokėjimo mokytis srities, skaitmuo 4 rodo, jog tai yra ketvirtas pasiekimų žingsnis.

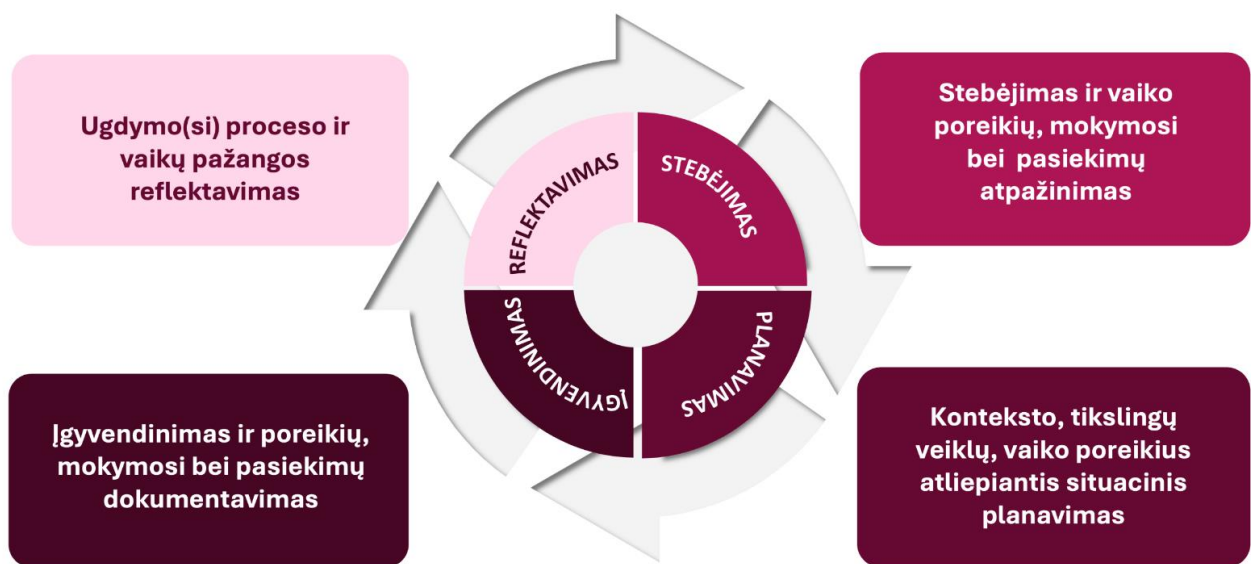
18. MOKĖJIMAS MOKYTIS		16. PROBLEMŲ SPRENDIMAS		10. KALBŲ SUPRATIMAS	
18.5. Siekiu patenkinti savo smalsumą, siekdamas tikslo numatau ir įgyvendinu kelis žingsnius, lanksčiai sprendžiu išylančias problemas, aptariu, ką nuveikiu ir ką veiksiu toliau.		16.5. Atpažįstu ir sprendžiu kasdienes problemas, kartu su kitais vaikais ieškau naujų būdų, kaip įveikti iššūkį, samprotauju apie problemą, kas pavyko, kas ne.		10.5. Suprantu sudėtinius sakinius, pradedu sieti kalbos garsus su raidėmis, iš klausos atskiriu tuo pačiu garsu prasidedančius žodžius. Atidžiai klausausi tekstų literatūrine kalba ir tarmiškai, suvokiu skirtingų žanrų leidinių skirtumus, suprantu knygos viršelio funkciją, atpažįstu kelis spausdintus žodžius.	
18.4. Išreiškiu suvokimą ir norą veikti su kitais, imuosi iniciatyvos ir pradedu numatyti reikalingas priemones, komentuojau atliekamą veiklą.		16.4. Paaiškinu, kad susidūriau su problema, stengiuosi ją įveikti, išbandau žinomus būdus numatydamas pasekmes, stebiu savo veiklos rezultatus.		11.5. Laisvai kalbu apie tai, kas vyksta, vyko ir vyks, tinkamai vartojau gramatines formas, kalbu sudėtiniais sakiniais, trumpai papasakoju, diskutuoju ir atsakau į klausimus; kopijuojau arba užrašau raides, simbolius, žodžius.	
14.5. Fantazuojau ir generuoju įvairias kūrybines idėjas, savo kūrvia autentiškai pasirodau		11.4. Kalbu 3–5 žodžių vientisiniais sakiniais, taisyklingai tariau daugumą garsų, dažniausiai tinkamai vartojau gramatines formas, padedamas deklamuojau ir pasakoju, bandau kopijuoti matomus simbolius, raides.		14. KŪRYBĖ	
SĖKMINGAI BĖSIMOKANTIS				11. KALBINĖ RAIŠKĖ	

Kodėl prasminga naudoti priemonę „Pasiekimų žingsneliai“

Priemonė „Pasiekimų žingsneliai“ naudinga stebint, dokumentuojant, planuojant ir reflektuojant vaikų grupės arba konkretaus vaiko ugdymąsi. Vaikų mokymosi, pasiekimų ir pažangos **stebėjimo, dokumentavimo, ugdymo(si) planavimo, įgyvendinimo ir reflektavimo procesas yra cikliškas**, kaip pavaizduota žemiau pateiktame paveiksle.

- **Stebėjimo etape** mokytojai stebi, dokumentuoja ir atpažįsta vaiko poreikius, interesus, mokymosi būdus ir ypatumus, pasiekimus, daromą pažangą, kylančius sunkumus tam, kad galėtų kryptingai planuoti tolesnį vaiko ugdymąsi ir paramą jo mokymuisi.

- **Planavimo etape** mokytojai, remdamiesi stebėjimo etapo rezultatais, numato, kaip plėtoti ugdymosi kontekstus ir atliepti vaikų poreikius situacijoje *čia ir dabar*, kokias tikslingas veiklas planuoti auginant vaikų galias.
- **Igyvendinimo etape** vykdomos suplanuotos veiklos, kurių metu dokumentuojamas vaikų įsitraukimas, pasirinkimai, bendravimas ir bendradarbiavimas, mokymasis, savarankiškumas veikiant ir pasiekimų raiškos požymiai.
- **Reflektavimo etape** mokytojai apmąsto, ar jų sukurta aplinka, taikomi ugdymo(si) būdai, pastoliavimas paremia vaikų mokymąsi ir pasiekimų plėtotę, ar plėtojamose kiekvieno vaiko visose galiose, ar kiekvienas vaikas daro pažangą; kaip vaikai reaguoja ir reflektuoja savo veiklos procesus.

Vaikų ugdymosi pažangos stebėsenos ciklas yra nuolatinis formuojamojo vertinimo procesas, kuomet vaiko pasiekimai stebimi kasdien, neapsiribojant vien tik formaliu vaiko pasiekimų ir pažangos vertinimu du kartus per metus.

„Ikimokyklinio ugdymo programos gairių“ 42.2 punkte teigiama, kad kurdamą ir atnaujindama ikimokyklinio ugdymo programą, mokykla susitaria, kaip vykdys vaikų ugdymosi pasiekimų dokumentavimą ir jų pažangos stebėseną, kokiais būdais ir koku dažnumu bus renkami pasiekimų įrodymai.

Vaikų pasiekimams ir pažangai fiksuoti pasirinkusi priemonę „Pasiekimų žingsneliai“, mokykla susitaria, kaip priemonė bus naudojama grupėse, kuriose yra vykdoma ikimokyklinio ugdymo programa, kada lapai bus naudojami visose grupėse, o kada vieno vaiko pasiekimams ir pažangai stebėti, kiek laiko truks stebėjimas, kaip bus fiksuojami vaikų pasiekimai, kaip turima informacija bus reflektuojama, apibendrinama visų vaiko ugdytojų ir aptariama su vaikais, jų tėvais (globėjais) ir kt.

Kaip naudotis „Pasiiekimų žingsnelių“ lapais

- „Pasiiekimų žingsnelių“ lapas naudojamas vaikų ugdymo(si) proceso metu: stebint vaikų veiklą ir fiksuojant pastebėtą vaiko augimą grupėje, salėje, lauke ir kitose aplinkose, kuriose vyksta ugdymas.
- „Pasiiekimų žingsnelių“ lapas yra orientyras, padedantis mokytojams ir visiems, kurie dalyvauja vykdant ikimokyklinio ugdymo programą, periodiškai reflektuoti sukauptus vaiko pasiekimų įrodymus, apmąstant, kokias galias ir kaip sėkmingai ugdosi vaikas, kokie įgyti pasiekimai tai rodo.
- Pastebėjus vaiko mokymosi ypatumą arba pasiekimo požymį, jis glaustai apibūdinamas ant lapelio, nurodant vaiko vardą ir pasižymint datą. Lapelis lipinamas prie atitinkamo pasiekimo „Pasiiekimų žingsnelių“ lape. Užrašai apie vaiko ugdymosi pasiekimus gali būti kaupiami ir kitokiais būdais (pavyzdžiui, nuspalvinant pasiekimą; pažymint, užrašant pasiekimo įrodymą; pridedant nuotrauką, mokytojo komentarą ar kt.); taip pat renkami ir kiti įrodymai: nuotraukos, vaikų kalbos įrašai arba užrašai, vaikų darbai ir kt.
- Pasiekimus dokumentuojantys lapeliai ir kitais būdais fiksuota informacija kaupiama vieną dvi savaites, vėliau grupės mokytojų analizuojama, reflektuojama, apibendrinama. Sukaupta informacija naudojama planuojant ateinančios savaitės kontekstus ir veiklas.
- Sukaupti lapeliai ir kitais būdais fiksuota informacija, ją reflektavus, išskirstoma į vaikų aplankus (kaupiamus popierine ar elektronine forma) kaip vaiko interesus, pasiekimų augimą rodantys ir sėkmingo mokymosi būdus atskleidžiantys įrodymai, taip pat kaip informacija, leidžianti įžvelgti vaiko ugdymosi barjerus, rodanti vaiko pažangos stoką ar kt. Aptarus yra nusprendžiama, kurie pasiekimų įrodymai bus dokumentuojami plačiau.
- Iškilus poreikiui vaikų pasiekimų įrodymai aptariami su švietimo pagalbos specialistais ir kitais ugdytojais, vykdančiais ikimokyklinio ugdymo programą.
- Vaiko „Pasiiekimų žingsnelių“ lapas su pasiekimų įrodymais naudojamas aptariant jo pasiekimus su tėvais (globėjais).

Kaip susieti aplinkos kontekstų kūrimą ir pasiekimų stebėseną

- „Pasiiekimų žingsnelių“ lapuose suformuluoti atskiri vaikų pasiekimai gali būti išspausdinami ant kortelių ar standesnių lapelių kasdieniam naudojimui.

Mokytojai kuria ugdymosi kontekstus ir padeda juose pasiekimo lapelį, kuris rodo, kokiam pasiekimui ugdytis skirtas kontekstas. Tai skatina komandinį darbą ir bendradarbiavimą, nes mokytojai, kiti darbuotojai ir tėvai (globėjai) mato, ką vaikai ugdosi, kai pasirenka veiklą sumodeliuotame kontekste.

- Kai vaikai veikia sukurtame ugdymosi kontekste, mokytojas, mokytojo padėjėjas ar švietimo pagalbos specialistas gali paspalvinti tą pasiekimą ant „Pasiekimų žingsnelių“ lapo ir parašyti vaikų vardus arba prilipinti lapelį su vaikų vardais ar komentaru.

